

דבר-תורה: רעיונות קצרים, משלים וסיפורים לפרשיות השבוע, מועדים ואירועים שונים

שלוקטו ונאספו לאוצרו של הרב שלמה הלוי שליט"א

פרשת עקב

לא לזלזל במצוות הפשטות

במדרש תנחומא פרשת עקב סימן א נאמר על פתיחת הפרשה: "והיה עקב תשמעון" זה שאומר הכתוב: "לָמָּה אֵיךָא בְיָמֵי רַע עֲוֹן עֲקֵבִי יְסוּבְנֵי" (תהלים מט ו). הקב"ה שנתן תורה לישראל שיש בה תרי"ג מצוות יש בהן קלות וחמורות. ומפני שיש בהן מצוות קלות שאין בני אדם משגיחין בהן, אלא שמשליכין אותן תחת עקביהן, כלומר, שהן קלות לפיכך היה דוד מתיירא מיום הדין ואומר: רבש"ע, איני מתיירא מן מצוות החמורות שבתורה שהן חמורות. ממה אני מתיירא? מן מצוות הקלות שמא עברתי על אחת מהן, אם עשיתי אם לא עשיתי מפני שהייתה קלה, ואתה אמרת: הוי זהיר במצווה קלה כבמצווה חמורה לכך אמר: למה אירא בימי רע ...

בתלמוד נאמר (עבודה זרה יח א): "עוונות שאדם דש בעקביו בעולם הזה מסובין לו ליום הדין". לא בכדי רש"י השתמש בביטוי זה בפירושו לפסוק: "וְהָיָה עֲקֵב תִשְׁמָעוֹן אֶת הַמְשָׁפְטִים הָאֵלֶּה". להורות על משנה זהירות במצוות שאדם מתייחס אליהן בזלזול שהרי אמרו חז"ל: "ואי אתה יודע מתן שכרן של מצוות".

משל למה הדבר דומה: לאחד שלא הצליח בעבודתו והגיע לפת לחם. הציעו לו לשנות מקום מגורים שכל המשנה מקום משנה מזל. החליט ה"לא יוצלח" לשים פעמיו לנתניה עיר היהלומים. מכיוון שלא היה לו במה לנסוע החל ללכת ברגל, לקראת לילה כשהוא רעב וצמא ראה נקודת אור מרחוק וגמר בליבו ששם ילון את הלילה. משהגיע למקום התברר לו שאין זה בית כפי שחשב אלא האבנים נוצצות מאור הלבנה. בלית ברירה נשכב לישון, אסף מן האבנים עם שחר, מילא את שקו ושם פעמיו לעיר נתניה. כובד המשא, הרעב והצמא עשו את שלהם והוא החליט להשליך חלק מהאבנים וכך הלך וזרק ובשערי העיר נתניה השק היה ריק מתוכן. הוא ניגש למסעדה בעיר וסעד כטוב ליבו כאחד מעשירי העיר. משנדרש לשלם השיב כי אין בכיסו ולו שקל בודד, בעל המקום התעצבן ודחף אותו מהמסעדה אל פתח הדלת. תוך כדי נפילה נפלה מן השק אבן קטנה שהייתה דבוקה בדופנו, בעל המקום הרימה הוציא מכיסו 5000 ₪ נתן לגנב וביקשו להסתלק מן המקום. מיודענו בראותו את הכסף התעלף בעל הבית הבין שכנראה הלה בא לעסקים והסכום הזעום שהציע בעבור האבן הוא שגרם לכך, התנצל והציע 50,000 ₪. ה"לא יוצלח" צעק וחבט את ראשו בקיר וכמעט ואיבד את הכרתו. בעל המסעדה לא התאפק וצעק: "טיפש שכמותך! לפני רגע לא יכולת לשלם עבור מנה במסעדה שלי וכעת שמציעים לך שכר אתה חובט את ראשך בקיר?!" השיב האיש: "אני באמת טיפש שק מלא אבנים כאלו היה לי והשלכתי את כולן בזו אחר זו"...

כן הוא הנמשל: בעולם הזה אין לנו יודעים מהו השכר שנקבל בעבור כל מצווה ומצווה וכשנגיע לעולם הבא לאחר 120 שנה, נגלה מהו השכר שקיבלנו עבור מצוות פשוטות (שנראו לנו ככאלו פשוטות כמו: נטילת ידיים וברכת המזון ועוד...) ניראה בדיוק כאותו אדם... הבה לא נשליך מאחרי גבינו מצוות "פשוטות" שלא נצטרך אף לנו לחבוט את ראשנו בקיר...

שבת שלום ומבורך

מצווה לפרסם בעבודה ובבית הכנסת